

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/123/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218200156
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8218200156.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobkyne: C. G., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. XX, právne zastúpenej: JUDr. Ivan Savčák, advokát so sídlom Partizánska 45, 085 01 Bardejov, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 5Csp/5/2018 - 82 zo dňa 03.05.2019 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. o zaplatenie istiny 665,59 eura a vo výroku III.

II. Mení rozsudok vo výroku II. v časti príslušenstva tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 665,59 eura od 18. 02. 2018 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobkyni priznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 % .

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu na súd prvej inštancie dňa 24.01.2018 domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.310,22 eura s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 1.10.2015 do zaplatenia s tým, že medzi sporovými stranami bola uzavretá zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalovaný schválil žalobkyni úver vo výške 1.500,00 eur, a to pri ročnej percentuálnej miere nákladov 65,06 % a ročnou úrokovou sadzbou za úver 70,01 %. Žalobkyňa sa úver zaviazala splácať v 42 mesačných splátkach vo výške po 80,37 eura, pričom celková čiastka, ktorú mala žalobkyňa žalovanému uhradiť predstavovala výšku 3.375,54 eura. Žalobkyňa uviedla, že reálna suma, ktorá bola zaplatená žalovanou na jej účet predstavovala výšku 1.284,25 eura. Zároveň z karty klienta vyplývalo, že žalobkyňa zaplatila v 33 splátkach celkovo na poskytnutý úver sumu vo výške 2.594,47 eura.

2. Okresný súd Bardejov, ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“), napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Konanie v časti o zaplatenie sumy 644,63 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 01.10.2015 do zaplatenia z a s t a v u j e .

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 665,59 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 665,59 Eur od 18.02.2018 do zaplattenia, všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

IV. Stranám sporu n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.“

3. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., § 451 ods. 1 a § 451 ods. 2, § 457, § 40 ods. 1, § 40 ods. 2, § 44 ods. 1, § 44 ods. 2, § 517 ods. 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 144, § 145 a § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

4. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie skutkovo a právne odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobkyňa ako dlžník, podpísala a vyplnila body 1 až 5 žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu/zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu ako jednostranného právneho úkonu, ktorý bol písomným návrhom na uzavretie zmluvy dňa 26.11.2012. Následne zástupca žalovaného dňa 28.11.2012 podpísal a vyplnil bod 6 predmetnej žiadosti (údaje o schválenom spotrebiteľskom úvere revolvingového typu) a vystavil oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré malo byť prijatím návrhu a teda uzavretím zmluvy. Nakoľko návrh na uzavretie zmluvy (žiadosť) a prijatie návrhu (žiadosť - bod 6 a oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi) nie sú totožné, líšia sa v údajoch o RPMN pre úver, pričom návrh (žiadosť) obsahuje výšku RPM N 70,01 % a údaje o schválenom revolvingovom úvere údaj 65,06 %, nedošlo teda k akceptácii návrhu (žiadosti) zo strany žalovaného, ale išlo o nový návrh, ktorý by mal byť dlžníkom písomne prijatý alebo odmietnutý (§ 44 Občianskeho zákonníka). V konaní však nebolo preukázané, že by dlžník, t.j. žalobkyňa následne urobila ďalší písomný úkon, z ktorého by vyplynulo, že by takýto nový návrh žalovaného prijala. Súd teda na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nemal preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných písomných prejavov vôle zmluvných strán v časti údajov pre úver, a teda v dôsledku nedodržania obligatórnej písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere je táto neplatná (§ 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Keďže súd považoval predmetnú zmluvu za neplatnú, v zmysle § 451 v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka je každý účastník zmluvy povinný vrátiť druhej strane všetko, čo podľa nej dostal. Žalovaný ako veriteľ poskytol žalobkyni ako dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 1.284,25 Eur, a nie ako bolo požadované v žiadosti 1.500,00 Eur, keďže od požadovanej výšky úveru žalovaný rovno odpočítal poplatok za poskytnutie úveru vo výške 215,75 Eur. Z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere bola žalobkyňa povinná vrátiť žalovanému poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1.284,25 Eur, pričom táto vykonala úhrady až v celkovej výške 2.594,47 Eur. Z uvedeného dôvodu došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, keďže tento prijal od žalovanej plynúce z neplatného právneho úkonu a to vo výške 1.310,22 Eur (2.594,47 - 1.284,25), ktoré je v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka povinný vydať žalobkyni. Žalobkyňa sa po čiastočnom späťvzati žaloby domáhala zaplattenia sumy 665,59 Eur, čo predstavuje dvanásť úhrad úveru, kde prvá z nich bola vykonaná dňa 26.01.2015 a posledná dňa 26.09.2015. Od nasledujúceho dňa od vykonania jednotlivej úhrady úveru začala ohľadne každej splátky úveru plynúť trojročná objektívna premlčacia doba ohľadne práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia bola podaná na súd dňa 24.01.2018, t.j. v rámci plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby ohľadne týchto dvanástich splátok úveru vykonaných v období od 26.01.2015 do 26.09.2015. V zmysle § 112 Občianskeho zákonníka premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu súdneho konania neplynie. Z uvedeného teda vyplýva, že objektívna trojročná premlčacia doba ohľadne dvanástich úhrad úveru neuplynula. Z vyššie uvedeného vyplýva, že námietka premlčania vznesená žalovaným nie je vo vzťahu k zaplatteniu sumy 665,59 Eur dôvodná, keďže do podania žaloby na súd neuplynula objektívna a ani subjektívna premlčacia doba, preto súd žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 665,59 Eur vyhovel a zaviazal žalovaného na jej zaplattenie žalobkyni. Ďalej žalobkyňa žiadala priznať úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 665,59 Eur od 01.10.2015 do zaplattenia. Žalobkyňa mala za to, že nakoľko október 2015 je nasledujúcim kalendárnym mesiacom po mesiaci, keď bola z jej strany realizovaná posledná čiastočná úhrada. K tomu súd uvádza, že splatnosť nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia sa riadi ustanovením § 563 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právny predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie

veriteľ požiadal. Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že čas splnenia tohto dlhu nebol medzi stranami dohodnutý, ani ustanovený právnym predpisom a ani určený v rozhodnutí, takže v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka bol žalovaný povinný splniť dlh, vydať bezdôvodné obohatenie prvý deň po tom, čo ho o plnenie žalobkyňa požiadala. Žalobkyňa nepredložil súdu žiadnu predžalobnú výzvu adresovanú žalovanému, ktorou by sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, preto až doručenie žaloby žalovanému súd považoval zároveň aj za doručenie výzvy žalobkyne žalovanému na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žaloba bola žalovanému doručená dňa 16.02.2018, z čoho následne vyplýva, že v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka dňom 17.02.2018 sa nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia stal splatným a až následne dňa 18.02.2018 sa tak žalovaný dostal s plnením svojho záväzku do omeškania. Vzhľadom k uvedenému súd postupom podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3, § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. priznal žalobkyni voči žalovanému úrok z omeškania vo výške 8 % ročne z priznanej istiny od 18.02.2018 do zaplatenia. Z uvedeného zároveň vyplýva, že súd žalobu v časti prevyšujúcej priznané úroky z omeškania zamietol ako nedôvodnú, t.j. za obdobie od 01.10.2015 do 17.02.2018 a nad 8 % ročne, keďže ku dňu omeškania bola výška úrokov z omeškania vo výške 8 % ročne.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 § 255 ods. 1, § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP s tým, že výrok o trovách konania vychádzal zo záveru, že žalobkyňa bola čiastočne úspešná, a to v časti o zaplatenie 665,59 eura, ktorej súd žalobe vyhovel a zároveň žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania v časti o zaplatenie sumy 644,63 eura. Vzhľadom na uvedené stranám sporu súd prvej inštancie nepriznal nárok na náhradu trov konania, keďže každá zo strán sporu mala v spore úspech približne v rozsahu 1/2.

6. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný, ktorý rozsudok napadol v celom rozsahu. Prvou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že hodnota RPMN úveru sa medzi stranami úverovej zmluvy nikdy nedojednávajú, a preto sa účastníci zmluvy na tejto náležitosti dohodnúť ani nemôžu. To, že RPMN sa dohodnúť objektívne nedá, vyplýva v prvom rade z právnej úpravy upravujúcej spôsob určenia tohto údaju. Otázka dohody o RPMN nebola zo strany súdu prvej inštancie ani len posúdená v tom smere, či zákonná úprava takúto dohodu pozná a predpokladá. Zákon o spotrebiteľských úveroch vôbec nepredpokladá, že by sa náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 mali dohodnúť vyžaduje, aby boli v zmluve uvedené. Na základe týchto skutočností žalovaný tvrdil, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku vzniku zmluvných vzťahov. RPMN nepredstavuje predmet záväzku, je to iba informácia určená spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Ak teda súd prvej inštancie dospel k záveru, že nedošlo k vzniku zmluvy z dôvodu, že zmluvné strany sa nedohodli na hodnote RPMN, tento záver súdu je vecne nesprávny. Druhou odvolacou námietkou bola výška úroku z omeškania, ak podľa odôvodnenia výrokovej časti omeškanie nastalo dňa 18.02.2018, tak v uvedený deň úroková sadzba úroku z omeškania bola 5 % a nie 8 % , ako uviedol súd prvej inštancie. Postup súdu odkazujúci na § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z neobstojí, pretože podľa uvedeného ustanovenia, ak záväzkový vzťah vznikol pred 01.02.2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31.01.2013, aj za dobu omeškania po 31.01.2013. No podľa rozsudku a jeho odôvodnenia, k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo v októbri 2015.

7. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že tvrdenie žalovaného ohľadom skutočnosti, že údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je údajom určeným právnymi predpismi a nie údajom, na ktorom by sa bolo možné dohodnúť, je irelevantné, nakoľko akceptácia návrhu zmluvy musí obsahovať tie isté náležitosti ako samotný návrh, pričom zmena tak podstatného údaju, akým údaj o RPMN nesporne je, sa považuje za odmietnutie pôvodného návrhu a súčasne za nový návrh. Z uvedeného je možné pokladať argumentáciu súdu uvedenú v odôvodnení napádaného rozhodnutia za správnu, právne udržateľnú a plne súladnú so zákonom. V tomto smere samotná žalobkyňa poukázala aj na skutočnosť, že s touto problematikou sa vysporiadávali iné odvolacie súdy a poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 17.12.2014 sp. zn. 6Co/622/2014, rozsudok Krajského súdu Prešov zo dňa 27.03.2018 sp. zn. 21Co/96/2017 a rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 29.6.2018 sp. zn. 8Co/125/2018. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a priznal jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Sporové strany odvoláciu repliku ani dupliku písomne nevyužili.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 380 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, čo do výšky príslušenstva súdom prvej inštancie priznanej pohľadávky.

10. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver, okrem určenia výšky príslušenstva pohľadávky, a to úroku z omeškania. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na vyššie uvedených skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si okrem príslušenstva pohľadávky osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam poukazuje na ust. § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a zároveň k zmene časti rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúcej sa príslušenstva pohľadávky, ako aj k odvolacím námietkam, odvolací súd uvádza nasledovné.

11. Ak žalovaný v časti zmluvy „Údaje o schválenom úvere“ a v „Oznámení veriteľa o schválení úveru“, uvádzal iné údaje ako údaje uvedené v žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, išlo o nový návrh, ktorý mala žalobkyňa prijať. Žalovaný teda nebol oprávnený sám jednostranne meniť akýkoľvek podstatný údaj úverovej zmluvy. V tejto súvislosti neobstojí argument žalovaného, že RPMN nemôže byť predmetom dohody, a že jej výpočet je konkrétne určený. Jej výška však musí byť riadne určená a predstretá spotrebiteľovi najneskôr v čase, keď vstupuje do zmluvného vzťahu. V opačnom prípade by sa minulo účinku ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorého cieľom bolo zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ v potrebnom rozsahu informovaný o základných skutočnostiach týkajúcich sa zmluvného vzťahu už v čase jeho vzniku. Údaj o RPMN preto nemôže byť zmenený jednostranným úkonom zo strany žalovaného. Žalovanému nič nebránilo, aby svoj nový návrh už obsahujúci presnú, nie iba predpokladanú výšku RPMN, na uzavretie zmluvy predstrel žalobkyni za účelom písomného vyjadrenia súhlasu žalobkyne s takýmto novým návrhom. Keďže k písomnému prijatiu nového návrhu v zmysle ust. § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka zo strany žalobcu nedošlo, a preto ani zmluva o revolvingovom úvere platne vzniknúť nemohla. Správne tak uviedol súdu prvej inštancie, že k platnému uzavretiu zmluvy nedošlo.

12. Súd prvej inštancie správne taktiež uzavrel, že žaloba bola žalovanému doručená dňa 16.02.2018, z čoho následne vyplývalo, že v zmysle ust. § 563 Občianskeho zákonníka dňom 17.02.2018 sa nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia stal splatným a až následne dňa 18.02.2018 sa tak žalovaný dostal s plnením svojho záväzku do omeškania. Právne teda súd prvej inštancie žalobu v časti prevyšujúcej priznané úroky z omeškania zamietol ako nedôvodnú za obdobie od 01.10.2015 do 17.02.2018, avšak nesprávne určil samotnú výšku úroku z omeškania, keď túto zamietol iba nad sumu 8 % ročne. Vzhľadom na skutočnosť, že k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo v októbri roku 2015, nebolo možné priznať výšku úroku z omeškania 8 %, ak zákonná výška úroku z omeškania pre dané obdobie predstavovala 5 %. Z vyššie uvedeného dôvodu odvolací súd zmenil II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie, čo do príslušenstva pohľadávky a jeho výšky. V tejto časti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Co/2895/1999 z 29.1.2001, v ktorom sa uvádza, že popri bezdôvodnom obohatení majú patriť aj úroky z omeškania a rovnako poukazuje na ust. § 563 Občianskeho zákonníka, kedy je vyhodnotený samotný moment vzniku bezdôvodného obohatenia, ako moment „odo dňa, keď veriteľ dlžníka požiadala“. Preto ak niet výzvy zo strany žalobkyne, správne súd prvej inštancie uzavrel, že takú je možné považovať samotnú žalobu a moment jej doručenia žalovanému.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v II. výroku zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, a to v zmysle ust. § 388 Civilného sporového poriadku. Vzhľadom na skutočnosť, že dokazovanie bolo pred súdom prvej inštancie dostatočné a súd prvej inštancie iba dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, čo do výšky príslušenstva pohľadávky, odvolací súd nemusel dokazovanie dopĺňať vykonaním ďalších dôkazov.

14. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, nakoľko jej neúspech bol len nepatrný a to v časti príslušenstva pohľadávok. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, a to samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).